

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет іноземної філології
Кафедра слов'янської філології та загального мовознавства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри слов'янської філології
та загального мовознавства

С.Д. Абрамович

“ 29 ” серпня 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДИКА НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

підготовки фахівців *другого (магістерського) рівня вищої освіти*

за освітньо-професійною програмою *Середня освіта (Англійська мова і зарубіжна література)*

спеціальності *014 Середня освіта (Мова і література (англійська))*

додаткова спеціальність *Середня освіта (Мова і література (німецька))*

Середня освіта (Мова і література (польська))

галузі знань *01 Освіта / Педагогіка*

за освітньо-професійною програмою *Середня освіта (Англійська мова і зарубіжна література)*

спеціальності *014 Середня освіта (Мова і література (англійська))*

(перехресний вступ)

галузі знань *01 Освіта / Педагогіка*

мова навчання *українська*

2019-2020 навчальний рік

Розробники програми: Т.П. Білоусова, кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри слов'янської філології та загального
мовознавства

Ухвалено на засіданні кафедри слов'янської філології та загального
мовознавства

Протокол № 8 від 29 серпня 2019 року

ПОГОДЖЕНО

Керівник групи забезпечення освітньої програми

Англійська мова і література _____ О.В. Кеба

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Методика наукових досліджень» є формування умінь та навичок дослідницької наукової діяльності на другому ступені вищої освіти у формах передбачених освітньо-професійною програмою підготовки магістра.

Вивчаючи дисципліну, студент отримує такі можливості і переваги:

- доступ до кращих зразків наукових творів визначних учених минувшини та сьогодення для подальшого послуговування їхнім досвідом;
- теоретичні знання і практичні уміння у сфері опрацювання джерел інформації;
- знання методів і прийомів проведення наукових досліджень з мовознавства, літературознавства, методики викладання мови (літератури);
- знання про зміст, правила й норми наукового стилю мовлення, про вимоги до оформлення результатів своєї праці;
- навички коректного ставлення до результатів чужої праці;
- володіння культурою конструктивного діалогу (диспуту, полеміки, дискусії), науковою етикою;
- навички самостійного створення промов різного жанру, виду й спрямування, ґрунтованих на здобутих знаннях;
- здатність критично аналізувати власні висловлювання та суспільну мовну практику.

2. Обсяг дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Рік навчання	1	1
Семестр вивчення	1	1
Кількість кредитів ЄКТС	3	3
Загальний обсяг годин	90	90
Кількість годин навчальних занять	30	12
Лекційні заняття	16	8
Практичні заняття	14	4
Семінарські заняття	-	-
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна та індивідуальна робота	60	78
Форма підсумкового контролю	залік	залік

3. Статус дисципліни – вибіркова дисципліна вибору навчального закладу.

4. Передумови для вивчення дисципліни

До дисципліни «Методика наукових досліджень» на першому рівні вищої освіти мають бути вивчені «Вступ до мовознавства», «Українська мова за професійним спрямуванням», «Основи наукових досліджень», систематичні курси англійської (німецької, польської) мов, зарубіжної літератури, методик їх викладання у базовій школі. Зазначені дисципліни мають сформувати у студентів уміння і навички грамотного доцільного мовлення у ситуаціях професійної та наукової комунікації, збагатити їх знаннями про систему мови, основні мовні закони і норми, літературні процеси, про методiku викладання мови і літератури в базовій школі, початковими знаннями про етапи і зміст наукової діяльності. Студенти повинні мати сформовані компетентності щодо культури мовлення і мислення, пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, проведення досліджень на відповідному рівні.

5. Програмні компетентності навчання

Опановуючи курс «Методика наукових досліджень», студенти засвоюють передбачені освітньо-професійною програмою знання і на цій основі набувають необхідних вмінь, навичок та компетенцій щодо розуміння сутності науки; методології та методів наукових досліджень, їх застосування в філологічних науках; логіки наукових досліджень; змісту наукової діяльності й самостійної роботи з навчальною, науковою, методичною літературою; процесу підготовки наукових робіт.

Зокрема, студенти оволодівають такими інтегральними, загальними і спеціальними компетентностями:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

1. Володіння культурою мислення, здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу інформації, постановки мети та вибору шляхів її досягнення.
2. Володіння культурою усного та писемного мовлення.
3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, проведення досліджень на відповідному рівні.
4. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Фахові компетентності спеціальності: Здатність дотримуватися сучасних мовних норм з державної мови, використовувати різні форми й види комунікації в освітній діяльності, обирати мовні засоби відповідно до стилю й типу тексту.

6. Очікувані результати навчання з дисципліни

В результаті вивчення дисципліни студент:

- знає мовні норми, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс сучасності;
- володіє комунікативною мовленнєвою компетентністю з української мови (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти), здатний удосконалювати й підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному контексті;
- ефективно спілкується в науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах; виступає перед аудиторією, бере участь у дискусіях, обстоює власну думку (позицію), дотримується культури поведінки й мовленнєвого спілкування;

- здатний удосконалювати й підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному контексті;
- здатний ефективно спілкуватись в науково-навчальній сфері;
- вміє віднаходити інформацію, створювати наукові тексти різних жанрів, прилюдно захищати власні наукові здобутки, правильно оформлювати результати наукової праці.

7. Засоби діагностики результатів навчання

Залік, презентація результатів самостійної роботи.

8. Програма навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин		
	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота
Змістовий модуль № 1. Методика наукових досліджень			
Тема 1. <i>Основи наукознавства. Організація науково-дослідницької діяльності в Україні.</i>	2	2	4
Тема 2. <i>Система науково-дослідної роботи студентів магістратури.</i>	2	2	8
Тема 3. <i>Організація розумової праці.</i>	2	2	12
Тема 4. <i>Основні етапи НДР студентів магістратури.</i>	2	2	12
Тема 5. <i>Інформаційне забезпечення НДР.</i>	2	2	12
Тема 6. <i>Змістові особливості структурних частин наукової роботи. Техніка створення наукового тексту.</i>	6	4	12
Разом годин	16	14	60

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин		
	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота
Змістовий модуль № 1. Методика наукових досліджень			
Тема 1. <i>Основи наукознавства. Організація науково-дослідницької діяльності в Україні.</i>	-	1	13
Тема 2. <i>Система науково-дослідної роботи студентів магістратури.</i>	1	-	10
Тема 3. <i>Організація розумової праці.</i>	1	-	10
Тема 4. <i>Основні етапи НДР студентів магістратури.</i>	1	-	10

Тема 5. Інформаційне забезпечення НДР.	1	-	10
Тема 6. Змістові особливості структурних частин наукової роботи. Техніка створення наукового тексту.	4	3	25
Разом годин	8	4	78

9. Форми поточного та підсумкового контролю

Модульна контрольна робота, перевірка результатів самостійної роботи, залік.

10. Критерії оцінювання результатів навчання

Розподіл балів, що присвоюються студентам

Поточний і модульний контроль (100 балів)			Сума
Змістовий модуль 1 (100 балів)			100
Поточний контроль	МКР	Самостійна робота	
70 балів	25 балів	5 балів	

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни	Оцінка за шкалою ECTS	Рекомендовані системою ECTS статистичні значення (у %)	Екзаменаційна оцінка за національною шкалою	Національна залікова оцінка
90-100 і більше	A (відмінно)	10	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	25	добре	
75-81	C (добре)	30		
67-74	D (задовільно)	25	задовільно	
60-66	E (достатньо)	10		
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)		незадовільно	не зараховано
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)			

Критерії оцінювання знань, умінь і навичок студентів під час практичних занять

Рівні навч. досягнень	Оцінка в балах	Критерії оцінювання
Початковий (понятійний)	1	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, понять, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.
	2	Студент мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
	3	Студент намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості явищ; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості висновки за готовим алгоритмом.
Середній (репродуктивний)	4	Студент володіє початковими знаннями, знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворити його, провести за зразком різні види аналізу явищ; слабо орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
	5	Студент знає більше половини навчального матеріалу, розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; робить прості висновки за алгоритмом, але його висновки не логічні, не послідовні.
	6	Студент розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати матеріал, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час виконання вправ за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами.
Достатній (алгоритмічно дієвий)	7	Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; скласти таблиці, схеми.
	8	Знання студента досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; виконувати різні види аналізу, його відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати.
	9	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить наукові поняття, категорії, формулює закони; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички.
Високий (творчо-професійний)	10	Студент володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності різних мовних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси наукової діяльності; самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси.

11	Студент володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності; спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію.
12	Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; вміє ставити і розв'язувати наукові проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.

Критерії оцінювання знань, умінь і навичок студентів за виконання модульної контрольної роботи

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах	Критерії оцінювання
Початковий	5	Студент володіє матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, понять, фактів без зв'язку між ними, намагається викладати матеріал і виконувати завдання на основі елементарних знань і навичок; робить прості висновки за готовим алгоритмом.
Середній	10	Студент володіє початковими знаннями, знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворити його, розуміє основні положення навчального матеріалу, робить прості висновки за алгоритмом, але його висновки не логічні, не послідовні; може виконати за зразком різні види завдань.
Достатній	15	Знання студента досить повні, він правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; самостійно
	20	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, формулює закони; може виконувати різні види завдань, у т. ч. прості творчі завдання; має сформовані типові навички.
Високий	25	Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу мовних явищ; вміє самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.

**Критерії оцінювання знань, умінь і навичок студентів за виконання
самостійної роботи**

Самостійна робота оцінюються за **5-бальною** шкалою.

Керуючись методичними рекомендаціями, студент виконує завдання і здає роботу на перевірку. При оцінюванні враховується ступінь засвоєння матеріалу, вміння критично оцінювати інформацію, вміння підкріплювати власну думку посиланнями на авторитетні джерела, вміння ілюструвати теоретичні положення доречними прикладами, вміння робити аналітичні висновки.

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах	Критерії оцінювання
Початковий	1	Студент володіє матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, понять, фактів без зв'язку між ними, намагається викладати матеріал і виконувати завдання на основі елементарних знань і навичок; робить прості висновки за готовим алгоритмом.
Середній	2	Студент володіє початковими знаннями, знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворити його, розуміє основні положення навчального матеріалу, робить прості висновки за алгоритмом, але його висновки не логічні, не послідовні; може виконати за зразком різні види завдань.
Достатній	3	Знання студента досить повні, він правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовує термінологію.
	4	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, формулює закони; може виконувати різні види завдань, у т.ч. прості творчі завдання; має сформовані типові навички.
Високий	5	Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу мовних явищ; уміє самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.

11. Рекомендована література

Основна

1. Безлюдний О. І., Ковальов Л. Є., Краснобокий Ю. М. Магістерська робота у педагогічному вузі : посіб. для студ.-магістрантів. Київ : Наук. світ, 2000. 235 с.

2. Білоусова Т. П., Маркітантов Ю. О. Основи наукових досліджень: навч. посіб. для організаторів та виконавців наукової роботи. Кам'янець-Подільський: Кам.-Под. держ. ун-т, інформаційно-видавничий відділ, 2003. 120 с.
3. Білоусова Т. П. Основи наукових досліджень. Практикум : навч. посіб. для студ.-філологів. Кам'янець-Подільський : ТзОВ „Каліграф”, 2005. 237 с.
4. Білоусова Т. П. Теорія і практика підготовки наукової роботи : навч. посіб. Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О. А., 2008. 244 с.
5. Білоусова Т. П., Маркітантов Ю. О. Як підготувати наукову роботу : методичні рекомендації. Кам'янець-Подільський : ПП Заріцький, 2007. 76 с.
6. Основи методології та організації наукових досліджень : навч. посіб. / за ред А.Є. Конверського. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
7. Студентська наукова робота: зміст – структура – форма : методичні рекомендації / уклад. Т.П. Білоусова. Кам'янець-Подільський, ПП «Медобори-2006», 2013. 152 с.
8. Цехмістрова Г.С. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. Київ : Вид.дім «Слово», 2008. 280 с.

Додаткова

9. Артемчук Г. І., Курило В. М., Кочерган М. П. Методика організації науково-дослідної роботи у вищих навчальних закладах: навч. посіб. Київ : Ленвіт, 2005. 400 с.
10. Бірта Г. О., Бургу Ю. Г. Методологія і організація наукових досліджень : навч. посібн. Київ : «Центр учбової літератури», 2014. 142 с.
11. Ковальчук В. В., Моїсєєв Л. М. Основи наукових досліджень : навч. посіб. 3-тє вид., перероб. і допов. Київ : ВД «Професіонал», 2008. 240 с.
12. П'ятницька-Позднякова І. С. Основи наукових досліджень у вищій школі : навч. посібник. Київ : [б.в.], 2003. 116 с.
13. Цехмістрова г.С. Основи наукових досліджень : навч. посібник. Київ : Видавничий Дім „Слово”, 2004. 240 с.
14. Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності : підручник. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ : Знання-Прес, 2002. 243 с.
15. Эко Умберто. Как написать дипломную работу. Гуманитарные науки : учеб.-метод. пособ. / пер. с ит. Е. Костюкович. 2-е изд. Москва : Кн. дом «Университет», 2003. 240 с.

Рекомендовані джерела інформації

16. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145-VIII URL: http://kodeksy.com.ua/pro_osvitu.htm
17. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність». *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2016. № 3. ст. 25.
18. Закон України «Про вищу освіту» **від 13.03.2016 р.**
19. Електронна бібліотека України. URL: <http://lib.com.ua>
20. Електронна бібліотека України ElibUkr. URL: <http://www.elibukr.org/uk/>
21. Електронна бібліотека україномовної літератури ЧТИВО. URL: <http://chtyvo.org.ua>
22. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського URL: <http://nbuv.gov.ua/node/2456>
23. Інформаційний портал «Наука України: доступ до знань». URL: www.irbis-nbuv.gov.ua/Sci_Lib_UA

24. Знаймо разом. URL: www.znaimo.com.ua.
25. Основи методології та організації наукових досліджень : навч. посіб. / за ред А.Є. Конверського Київ : Центр учбової літератури, 2010. 352 с. URL: http://www.immsp.kiev.ua/postgraduate/Biblioteka_trudy/Konversky_osn_metod_ta_org_nayk_dosl.2010.pdf
26. Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень : навч. посібник.- Київ : Видавничий Дім „Слово”, 2003. 240 с. URL: <https://studfiles.net/preview/5110266/>
27. Шаршунов В. А., Гулько Н. В. Как подготовить и защитить диссертацию: история, опыт, методика и рекомендации. URL: <http://www.aspirinby.org/index.php?go=Poleznyak&page=0>
-